

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

**Финансиски извештаи
за годината што завршува на 31 декември 2007**

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година

Содржина

	Страна
Независно ревизорско мислење	1
Биланс на приходи и расходи	2
Биланс на состојба	3
Промени на капиталот	4
Паричен тек	5-6
Забелешки кон финансиските извештаи	
	7-61

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

*До Собранието на акционерите и Управниот Одбор
на Комерцијална Банка АД - Скопје*

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Комерцијална Банка АД - Скопје, кои што го вклучуваат билансот на состојба заклучно со 31 декември 2007 година, како и билансот на успех, извештајот за промени во главнината и извештајот за парични текови за годината која што завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на менаџментот за финансиските извештаи

Менаџментот е одговорен за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со законските регулативи кои се применуваат во Република Македонија. Оваа одговорност вклучува: обликување, имплементирање и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка; избирање и примена на соодветни сметководствени политики; како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, финансиските извештаи даваат вистинска и објективна слика на финансиската состојба на Комерцијална Банка АД - Скопје заклучно со 31 декември 2007 година, како и на неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со законските регулативи кои се применуваат во Република Македонија.

Управител
Љубе Ѓорѓиевски
Скопје
28 февруари 2008

Овластен ревизор
Љубе Ѓорѓиевски

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***Биланс на приходи и расходи**

	Забелешка	31 декември	
		2007	2006
Приходи од камата	5	3.123.544	2.288.603
Расходи од камата	5	(1.001.630)	(689.773)
Нето приходи од камата		2.121.914	1.598.830
Приходи од провизии и надоместоци	6	940.776	743.130
Расходи од провизии и надоместоци	6	(113.894)	(91.443)
Нето приходи од провизии и надоместоци		826.882	651.687
Приходи од дивиденди	7	8.106	1.227
Курсни разлики (нето)		124.667	89.899
Нето добивки од тргување		76.279	54.387
Останати приходи од работењето	8	217.257	241.211
Административни расходи	9	(705.223)	(713.522)
Останати расходи од работење	10	(840.945)	(779.703)
Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања	11	(763.346)	(335.470)
Приходи од тековно работење		1.065.591	808.546
Удел во добивките/загубите на придружни предпријатија		3.621	(1.359)
Добивка пред данок од добивка		1.069.212	807.187
Данок од добивка	12	(57.315)	(81.351)
Нето добивка		1.011.897	725.836
Основна заработка по акција (денари)		508	374
Разводенета заработка по акција (денари)		504	370

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Биланс на состојба

	Забелешка	31 декември	
		2007	2006
АКТИВА			
Парични средства и депозити кај Народна Банка на Р.Македонија	14	7.364.628	5.073.904
Благајнички записи	15	3.191.943	797.962
Финансиски инструменти за тргување	16	1.003.542	83.174
Пласмани во, и кредити на други банки	17	13.833.618	17.337.237
Кредити	18	24.668.256	17.519.696
Долгорочни хартии од вредност	19	296.981	352.854
Вложувања во придружни претпријатија	20	35.520	31.899
Материјални вложувања	21	1.453.777	1.458.094
Материјални вложувања дадени под закуп	22	57.855	58.950
Нематеријални вложувања	23	41.233	30.941
АВР и останата актива	24	1.002.561	1.018.953
Вкупна актива		52.949.914	43.763.664
ПАСИВА			
Депозити на банки	25	792.918	646.400
Депозити на комитенти	26	45.272.556	36.775.773
Обврски по кредити	27	1.065.592	1.430.854
Обврски по даноци		9.665	28.239
Поседна резерва за вонбилансни ставки	29	255.788	205.073
ПВР и останата пасива	28	287.857	291.973
Вкупна пасива		47.684.376	39.378.312
КАПИТАЛ			
Акционерски капитал	32	2.014.067	2.014.067
Акционерска премија		109.026	32.146
Задржана добивка		1.146.103	747.906
Резерви		1.886.667	1.590.600
Ревалоризациони резерви	33	109.675	122.285
Сопствени акции		-	(121.652)
Вкупно капитал		5.265.538	4.385.352
Вкупно пасива и капитал		52.949.914	43.763.664

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година

(сите износи се исказани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Промени на капиталот

	Акционерски капитал	Премии од акции	Сопствени акции	Задржана добивка	Посебна резерва за купени сопствени акции	Резерви	Ревалоризациони резерви	Вкупно капитал
Состојба на 1 Јануари 2006	2.014.067	16.523	(22.123)	418.718	22.123	1.468.948	122.285	4.040.541
Нето добивка	-	-	-	725.836	-	-	-	725.836
Дивиденди	-	-	-	(297.119)	-	-	-	(297.119)
Откуп на сопствени акции	-	-	(147.340)	-	-	-	-	(147.340)
Продадени сопствени акции	-	15.623	47.811	-	-	-	-	63.434
Издвојување за посебна резерва за купени сопствени акции	-	-	-	(99.529)	99.529	-	-	-
Состојба на 31 Декември 2006	2.014.067	32.146	(121.652)	747.906	121.652	1.468.948	122.285	4.385.352
Состојба на 1 Јануари 2007	2.014.067	32.146	(121.652)	747.906	121.652	1.468.948	122.285	4.385.352
Нето добивка	-	-	-	1.011.897	-	-	-	1.011.897
Пренос од задржана добивка во резерви	-	-	-	(417.719)	-	417.719	-	-
Пренос од ревалоризациона резерва во задржана добивка	-	-	-	12.610	-	-	(12.610)	-
Дивиденди	-	-	-	(330.243)	-	-	-	(330.243)
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени сопствени акции	-	76.880	121.652	-	-	-	-	198.532
Издвојување за посебна резерва за купени сопствени акции	-	-	-	121.652	(121.652)	-	-	-
Состојба на 31 Декември 2007	2.014.067	109.026	-	1.146.103	-	1.886.667	109.675	5.265.538

Акционерскиот капитал на Банката се состои од 1.992.590 обични акции и 21.477 приоритетни акции. Номиналната вредност по акција изнесува МКД 1.000 или вкупно МКД 2.014.067.000. Подетални информации се дадени во забелешка 32.

Средствата на резервите се сопствени средства на Банката кои служат за покривање на загубите што произлегуваат од ризиците со кои се соочува Банката во своето работење. Според законската регулатива Банката треба да пресметува и издвојува 15 % од нето добивката за годината за законска резерва се додека не се достигне износ еднаков од една петтина од основната главнина.

Според големината на основната главнина Банката треба да има резерви од МКД 402.813.000. Банката на 31 декември 2007 има резерви од МКД 1.886.667.000, што значи не постои обврска за издвојување од нето добивката, но сепак Банката планира и во иднина да издвојува во резерви заради одржување на силна капитална основа.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Паричен тек

	Забелешка	31 декември	
		2007	2006
Паричен тек од основна дејност			
Добивка пред оданочување		1.069.212	807.187
Корегирана за:			
Амортизација на материјални и нематеријални вложувања		177.216	171.456
Намалување на вредноста на недвижности дадени под закуп	10	1.844	1.828
Намалување на вредноста на побарувања по превземени материјални вредности	10	-	21.873
Капитални добивки	8	(3.003)	(9.546)
Капитална загуба од продажба на побарувања по превземени материјални вредности	10	22.529	7.279
Расходи за сомнителни и спорни побарувања		763.346	335.470
Приходи од дивиденди	7	(8.106)	(1.227)
Нето приходи од тргување		(76.279)	(54.387)
Приходи од камати	5	(3.123.544)	(2.288.603)
Расходи од камати	5	1.001.630	689.773
Удел во загубите на придружни предпријатија		(3.621)	1.359
Наплатени камати и провизии		2.975.223	2.216.519
Платени камати		(778.607)	(437.339)
Добивка од дејности пред промена на деловната актива		2.017.840	1.461.642
Зголемување (намалување) во деловната актива			
Ограничени сметки		(25.320)	4.872
Депозити кај НБРМ		(1.960.184)	(627.767)
Финансиски инструменти за тргување		(920.368)	(75.917)
Пласмани во, и кредити на други банки		3.503.619	(1.361.334)
Кредити и аванси дадени на останати клиенти		(7.872.149)	(4.927.302)
Останата актива		16.393	337.802
Зголемување (намалување) на деловната пасива			
Примени депозити од Банки и други финансиски организации		146.518	126.100
Примени депозити од други клиенти		8.496.783	6.112.356
Останата пасива		(10.333)	158.263
Нето паричен тек од основната дејност		3.392.799	1.208.715

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***Паричен тек (продолжение)**

	Забелешка	31 декември	
		2007	2006
Паричен тек од инвестициона дејност			
Набавка на материјални вложувања		(236.130)	(209.195)
Приливи од продажба на материјални вложувања		8.409	23.195
Вложувања во хартии од вредност		55.873	38.445
Примени дивиденди		4.549	987
Нето паричен тек од инвестициона дејност		(167.299)	(146.568)
Паричен тек од финансирање			
Продадени сопствени акции		198.532	63.434
Зголемување на обврските по кредити		1.359.277	585.159
Вратени кредити		(1.726.536)	(590.628)
Платени дивиденди		(368.813)	(300.076)
Откуп на сопствени акции		-	(147.339)
Нето паричен тек од финансирање		(537.540)	(389.450)
Ефекти од посебна резерва за парични средства и парични еквиваленти	11	12.776	167
Нето зголемување (намалување) на паричните средства и паричниот еквивалент		2.700.736	672.864
Парични средства и паричен еквивалент на 1 Јануари		2.317.615	1.644.751
Парични средства и паричен еквивалент на 31 декември	34	5.018.351	2.317.615

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

1. Општи информации

Комерцијална Банка АД – Скопје (во понатамошниот текст “Банката”), претставува акционерско друштво со седиште во Република Македонија. Банката котира на Македонска берза за долгорочни хартии од вредност а.д Скопје, под кодот КМБ. Банката има овластување да ги извршува сите банкарски активности согласно законот за банки и нејзини главни активности се кредитирање на стопанство и население, депозитно работење, трансакции со странски валути, услуги за платежни операции во земјата и во странство, и слични банкарски услуги. Во дополнение, таа обезбедува поволна трговско-финансиска клима за компаниите кои се занимаваат со извоз и увоз од и во земјава.

Адресата на регистрираното седиште на Банката е:

*Кеј Димитар Влахов 4
1000 Скопје
Република Македонија*

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Управниот одбор на Банката на ден 27 февруари 2008 година.

Директори

Имињата на директорите кои работеа на раководни работни места во текот на финансиската година се прикажани во продолжение:

Прв Генерален Директор	Хари Костов
Генерален Директор	Илија Илоски
Директор на Сектор за ликвидност и финансиски пазар	Сузана Московска
Директор на Сектор за управување со ризици и планирање	Маја Стевкова Штеријева
Директор на Сектор за кредитирање на стопанство	Билјана Максимовска Поповиќ
Директор на Сектор за односи со странство	Весела Чурилова
Директор на Сектор за работа со население	Габриела Стојановска
Директор на Сектор за човечки ресурси и општи работи	Славко Размилиќ
Директор на Сектор за правни работи, наплата на проблематични кредити и управување	Теодора Гушкова Проданова
Директор на Сектор за информатичка технологија	Зорица Черепналкоска
Директор на Дирекција за финансиско работење	Виолета Марковска Ваљак

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Директор на Дирекција за платен промет во земјата	Билјана Митевска
Директор на Дирекција за преглед на кредити	Весна Кипријанова
Директор на Дирекција за трезорско работење	Анета Велевска
Директор на Дирекција за маркетинг	Јасмина Буцевска
Директор на Дирекција за управување со мрежата на филијали	Маргарита Огненовска
Главен ревизор	Весна Маслинко

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

2. Сметководствени политики

Основните сметководствени политики применети при составување на финансиските извештаи се наведени во понатамошниот текст:

2.1 Основа за составување на финансиските извештаи

Финансиските извештаи на Комерцијална Банка АД - Скопје се изготвени во согласност со: Законот за Трговски Друштва (Службен весник на РМ бр: 28/2004), Законот за Банки, и Правилникот за водење сметководство (Службен весник на РМ бр: 94/2004 и 11/2005 и Службен весник бр: 40/1997 и 73/1999) и се прикажани во илјади македонски денари (МКД).

Подготовката на финансиските извештаи е во согласност со општо прифатените сметководствени политики и бара користење на проценки и претпоставки кои имаат влијание на прикажаните средства и обврски, потенцијалните средства и обврски на денот на финансиските извештаи и прикажаните износи на приходите и расходите за време на извештајниот период. Овие проценки се базирани на најдобрите познавања на раководството на тековните настани и активности. Дополнителни информации се прикажани во сметководствените политики и соодветните забелешки кон финансиските извештаи.

2.2 Придружни претпријатија

Придружено претпријатие е претпријатие во кое Банката има значајно влијание во одлуките за финансиските и оперативните политики на претпријатието, но не контрола над тие политики. Финансиските извештаи го вклучуваат уделот на Банката во вкупните признаени добивки и загуби на придруженото претпријатие според методата на главнина од датумот кога значајното влијание почнува па сè до датумот кога значајното влијание престанува. Доколку уделот на Банката во загубата на придруженото претпријатие е еднаков на, или ја надминува, сметководствената вредност на вложувањето, вложувачот вообичаено прекинува да го вклучува својот удел во понатамошните загуби. Вложувањето се известува со нула вредност.

Дополнителните загуби се земаат во предвид до степенот до којшто вложувачот презел обврски или извршил плаќања во име на придруженото претпријатие коишто вложувачот ги гарантирал или за коишто се обврзал на друг начин.

2.3 Девизни средства

Средствата и изворите искажани во странски валути се сведени во денари користејќи го средниот девизен курс на НБРМ на крајот на пресметковниот период. Позитивните и негативните курсни разлики настанати по овој основ се вклучени во Билансот на приходи и расходи.

Девизен курс:	31 декември 2007 МКД	31 декември 2006 МКД
УСД	41,66	46,45
ЕУР	61,20	61,17

Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.4 Нетирање на финансиски инструменти

Финансиските средства и обврски се нетираат и нивната нето вредност се прикажува во билансот на состојба на нето основа доколку постојат законски применливи права за нетирање и можност за прикажување на нето основа.

2.5 Приходи и расходи од камати

Приходите и расходите по основ на камата се прикажани како пресметани приходи и расходи на основа на сите каматоносни побарувања и обврски.

Приходите и расходите од камата се пресметани и наплатени во согласност со законските прописи на Република Македонија или со договор помеѓу доверителот и должникот.

Исправка се прави кога наплатата на пресметаните камати е сомнителна и спорна.

2.6 Приходи од провизии и надоместоци

Приходите од провизии и надоместоци ги опфаќаат пресметаните провизии на основа на кредити, гаранции, акредитиви, и други банкарски услуги. Приходите од провизии и надоместоци се прикажуваат во Билансот на успех на основа на нивната пресметка во моментот кога услугите се обезбедени.

2.7 Финансиски инструменти

Класификација

Финансиските инструменти за тргување се оние кои Банката ги чува со цел за остварување на профит на краток рок.

Кредитите и побарувањата одобрени од Банката се оние кредити и побарувања со кои се обезбедуваат парични средства на клиентот и се разликуваат од оние кои се креираат со намера за остварување на профит на краток рок. Кредитите и побарувањата одобрени од Банката се состојат од кредити и аванси дадени на банки и останати клиенти.

Средства чувани-до-достасаност се финансиски средства со фиксни или одредени периоди на отплата и со фиксен период на достасаност кои Банката има намера и можност да ги чува до периодот на достасување. Инструментите чувани-до-достасаност ги вклучуваат должничките инструменти.

Средства расположливи-за-продажба се финансиски средства кои не се чуваат заради тргување, кои не се кредити и побарувања одобрени од Банката, ниту се чуваат до периодот на достасување. Инструментите расположливи-за-продажба ги вклучуваат вложувањата во акции.

Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.7 Финансиски инструменти (продолжение)

Признавање

Банката ги признава финансиските средства за тргување, средствата расположливи-за-продажба, средствата чувани-до-достасаност и кредитите и побарувањата одобрени од Банката на денот кога тие се префрлени на Банката.

Мерење

Финансиските инструменти почетно се искажуваат по нивната набавна вредност, која што е објективната вредност на дадениот (во случај на средство) или примениот (во случај на обврска) надоместок за истите. Трансакционите трошоци се вклучуваат во почетното мерење на сите финансиски средства и обврски.

Следствено на иницијалното признавање сите средства за тргување и сите средства расположливи-за-продажба се прикажуваат според нивната објективна вредност, со исклучок за финансиските средства кои што немаат котирана пазарна цена и чијашто објективна вредност не може веродостојно да се измери.

Сите финансиски средства со кои не се тргува, кредитите и побарувањата одобрени од Банката и средствата чувани-до-достасаност се проценуваат по амортизирана вредност намалена за посебната резерва за сомнителни и спорни побарувања. Амортизираната вредност се пресметува врз основа на методата на ефективна каматна стапка. Оние коишто немаат фиксно доспевање треба да се мерат според набавната вредност.

Принцип на мерење според објективна вредност

Објективната вредност на финансиските инструменти се базира на нивната котирана пазарна цена на денот на Билансот на состојба, без било какви одбитоци за трансакциони трошоци.

Добивки и загуби од повторно мерење според објективната вредност

Добивката или загубата на финансиските инструменти за тргување се признава во нето добивката или загубата за периодот.

2.8 Вложувања

Вложувањата кои ги има Банката со цел за краткорочно стекнување профит се прикажани како финансиски средства за тргување.

Должничките инструменти кои Банката има намера и можност да ги чува до периодот на нивното достасување се класифицирани како средства чувани-до-достасаност.

Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.8 Вложувања (продолжение)

Останатите вложувања се прикажани како средства расположливи-за-продажба.

Недвижностите дадени под закуп се искажани според набавна или ревалоризирана вредност намалена за акумулираната амортизација.

Добивката или загубата којашто произлегува од промената во објективната вредност на вложувањата во недвижности се вклучува во нето добивката или загубата за периодот. Приходот од наемнини од вложувањата во недвижности се признава за периодот за кој се однесува, согласно сметководствената политика.

2.9 Кредити и исправка на вредност на сомнителните и спорни побарувања

Кредитите кои произлегуваат од одобрување на пари директно на кредитокорисникот се категоризирани како кредити одобрени од Банката и се прикажани во Билансот на состојбата намалени за посебната резервација.

Трошоците спрема трети лица, на пример судските трошоци кои настануваат при обезбедување на кредитот се третираат како трошоци на трансакцијата.

Сите кредити се искажуваат кога готовината им е исплатена на кредитокорисниците.

Посебната резерва произлегува како резултат на извршената анализа на кредитното портфолио од страна на менаџментот на Банката согласно законските регулативи во Република Македонија.

За кредити за кои се знае дека се ненаплатливи, и се исцрпени сите правни можности, и е одредена конечна загуба, се отпишуваат директно. Износот на наплатените претходно отпишани побарувања се признава како приход во билансот на успех во моментот на наплата.

Ако износот на исправката на вредноста на сомнителни и спорни побарувања се намали како резултат на некој настан после извршената исправка на вредноста, ослободувањето на резервациите се рефлектира како намалување на резервацијата за покривање на загубите по основ на кредити.

Структурата на исправките на вредноста на сомнителните и спорни побарувања дадена е во забелешка 11.

Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.10 Материјални и нематеријални вложувања

Материјалните и нематеријални вложувања се евидентираат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираната загуба поради оштетување.

Инвестициите во тек се евидентирани по нивната набавна вредност вклучувајќи ги трошоците кои ја зголемуваат нивната вредност. На инвестициите во тек не се пресметува амортизација.

Со активирањето на инвестициите во тек, сите акумулирани трошоци се трансформирани на релевантните категории на материјални и нематеријални вложувања на кои се пресметува амортизација по соодветни пропишани годишни стапки релевантни на соодветната категорија на средствата.

Намалувањето на материјални вложувања и нематеријални вложувања ги опфаќа продажбите и расходувањата намалени за нивната акумулирана амортизација. Капиталните добивки или загуби кои произлегуваат од овие трансакции се прикажуваат во Билансот на успех.

Амортизацијата на материјални вложувања и нематеријални вложувања се пресметува според праволиниска метода и се распределува врз системска основа за време на најдобрата проценка на корисниот век на употреба.

Стапките на амортизација се така одредени да вредноста на материјалните и нематеријалните средства се распоредува во трошоци во проценетиот период на неговата корисност според животниот век како што е прикажано подолу:

	Животен век
Градежни објекти	40
Мебел и опрема	4-10

2.11 Парични еквиваленти

За потребите на паричниот тек, паричните еквиваленти ги сочинуваат паричните средства и депозитите кај НБРМ, богајничките и државните записи со доспеаност до 90 дена.

Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.12 Бенефиции на вработените

Банката, во текот на своето секојдневно работење, врши исплати во корист на своите вработени за пензиско и здравствено осигурување, вработување и персонален данок коишто се пресметуваат на основа на бруто платите, трошоци за хранарина и трошоци за превоз на вработените во согласност со законските прописи. Банката ги плаќа овие придонеси на Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Република Македонија и на Фондотот за здравствено осигурување на Република Македонија, по законски стапки.

Регулираните придонеси ги составуваат трошоците за вработените за тековната година. Трошоците за овие исплати се прикажани во билансот на успех во истиот период кога се искажани трошоците за плати на вработените.

Банката не работи со било какви пензиски шеми или план за бенефиции после пензионирањето и консеквентно, нема обврски во однос на пензиите.

Банката не е обврзана да обезбеди понатамошни бенефиции за сегашните и поранешните работници.

Банката признава обврска и расход за удел во добивката и плаќањата за бонуси на членовите на Управен одбор, менаџментот и работниците.

2.13 Данок на добивка

Данокот на добивка се пресметува и плаќа согласно одредбите на Законот за данок на добивка. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно. Крајниот данок по стапка од 12% се пресметува на утврдената добивка од Билансот на успех, коригирана за одредени ставки согласно законските одредби.

2.14 Обврски по кредити

Обврските по кредити се евидентирани според нивната набавна вредност, која што е објективната вредност на примениот надоместок.

2.15 Акционерски капитал

Приоритетни акции

Приоритетните акции, кои не се откупливи од страна на банката, а со нив се тргува на Македонската берза за долгорочни хартии од вредност А.Д Скопје, се прикажуваат како капитал.

Значајни сметководствени политики (продолжение)

2.15 Акционерски капитал (продолжение)

Откуп на сопствени акции

Кога Банката откупува сопствени акции, износот на платениот надомест, вклучувајќи ги и директните зависни трошоци, се признаваат како промени во капиталот. Откупените акции се класифицираат како откупени сопствени акции и претставуваат негативна ставка во вкупниот капитал.

Дивиденди

Дивидендите се признаваат како обврски во периодот кога се објавени.

2.16 Компаративи

Онаму каде што беше неопходно, извршена е промена на компаративните податоци со цел да се прилагодат со промените во презентирањето во тековната година.

3. Управување со финансиски ризици

Во своето работење Банката е изложена на најразлични финансиски ризици, поради што основна цел на Банката е адекватно управување со ризикот. Напорите да се одржи адекватна рамнотежа помеѓу прифатливо ниво на ризик од една и стабилност и профитабилност во работењето од друга страна се постојани. Во таа насока и оперативниот ризик вклучува постојано набљудување, оценување и управување со истиот.

Најважните типови на ризик се кредитниот, ликвидносниот, пазарниот и оперативниот ризик. Пазарниот ризик ги вклучува каматниот, девизниот и ценовниот ризик.

Рамка за управување со ризици

Собранието на акционери на Банката ги назначува Управниот одбор и Одборот за ревизија.

Управниот одбор има целосна одговорност за воспоставување и следење на рамката за управување со ризици. Истиот ги назначува Работоводниот орган, Кредитниот одбор, Одборот за раководење со ризик и Комисијата за ликвидност. Овие тела се одговорни за набљудување и развивање на политиките за управување со ризикот во одделни специфични области.

Што се однесува до организационата структура на Банката, Секторот за управување со ризици и планирање е одговорен за набљудување и известување за целокупната изложеност на ризик, додека организационите единици на Банката кои ја креираат изложеноста на ризикот се одговорни за оперативно управување со ризикот. Интерната ревизија е одговорна за независно известување во поглед на управувањето со ризикот.

Според политиките на Банката за управување со ризикот кои вклучуваат сет на соодветни лимити и контроли на ризикот, се идентификуваат одредени ризици, постојано се врши мониторинг на постоечките ризици, како и секојдневна анализа на истите.

3.1 Кредитен ризик

Банката е изложена на кредитен ризик, што претставува ризик дека комитентот нема да биде во можност делумно или во целост да ги подмири обврските во рок кога тие доспеваат. Кредитниот ризик е најзначајниот ризик во работењето на Банката, затоа Банката внимателно управува со изложеноста на кредитниот ризик. Во принцип, кредитната изложеност произлегува од активностите на кредитирање и инвестирање.

3.1.1 Управување со кредитниот ризик

Управниот одбор според Законот за Банки како и законските регулативи на Народна банка на Република Македонија (Централната банка) има надлежност за донесување одлуки за реструктурирање и отпишување на побарувањата на Банката.

- Управниот Одбор е одговорен за креирање и имплементација на Кредитната политика и постапки за набљудување на имплементацијата на политиката и постапките за оценување на кредитите и нивното управување. Сите кредитни изложености кои надминуваат 10% од сопствените средства на Банката до законски утврдениот лимит на кредитна изложеност спрема еден клиент (до 25% од сопствените средства) се предмет на одобрување од страна на Управниот Одбор.
- Кредитниот одбор ја надгледува целокупната кредитна активност на Банката и е одговорен за одобрување и предлагање до Одборот за раководење со ризици и Управниот одбор, на сите политики, постапки и измени поврзани со продолжувањето на кредитите. Исто така овој Одбор треба да обезбеди сигурност дека овие политики се применуваат доследно во целата Банка и да одобрува кредитна изложеност помеѓу 3% и 10% од сопствените средства.
- Одобрувањето на кредитна изложеност до 3% од сопствените средства на Банката е во надлежност на Работоводниот орган, директор на сектор и директор на дирекција.

3.1.2 Оценка на кредитниот ризик

(а) Кредити

При проценка на кредитниот ризик од одобрување на кредити на население, правни лица и банки, Банката користи три компоненти: (1) веројатноста дека должникот нема уредно да ги исполни своите обврски (очекуваниот паричен тек); (2) проценка на загубата во моментот на настанување на неуредност во извршување на обврските; (3) вредноста и квалитетот на колатералот за покривање на изложеноста.

Овие процени на кредитниот ризик, кои ја рефлектираат очекуваната загуба и се пропишуваат од МСС 39, се базираат на загубите што се вклучени во Билансот на состојба наместо на очекуваните загуби и на информацијата на која Банката се потпира за секторот во која работи клиентот.

(1) Банката ја оценува веројатноста за неплаќање од индивидуални клиенти користејќи интерни алатки за проценка прилагодени на различните категории на клиенти. Тие се развиени интерно и претставуваат комбинација на статистички анализи и индивидуална проценка на кредитниот аналитичар, и доколку е возможно истите се потврдуваат со споредување со екстерно расположливи податоци.

Клиентите во групата се рангирани во 5 ризични категории. Скалата на рангирање на Банката, што е прикажана подолу, го рефлектира рангот на можноста за неплаќање дефиниран за секоја категорија одделно. Ова главно значи дека изложеноста мигрира меѓу категории како што се менува процената за веројатноста за неплаќање. Алатките за рангирање се предмет на разгледување и дополнување доколку е потребно. Банката редовно ги потврдува перформансите на рангирањето и неговата предвидувачка моќ што се однесува до можноста за неплаќање.

Интерно рангирање во Банката

Рангирање од Банката	Опис на категоријата
А	Преоден (прифатлив за финансирање)
Б	Внимавај
В	Субстандарден
Г+Д	Сомнителен+загуба

Ризичната категорија А на Банката (Преоден, прифатлив за финансирање) вклучува:

- Побарувањата од Народна банка на Република Македонија и Република Македонија;
- Кредитна изложеност спрема комитент кој своите обврски спрема Банката ги извршува во рокот на достасаност или со задоцнување до 15 дена;
- Кредитна изложеност која е целосно обезбедена со првокласни инструменти за обезбедување, дефинирани во Одлуката од НБРМ за класификација на побарувањата на банките, се до реализација на инструментот, но не подолго од 30 дена од достасаноста на побарувањето.

Ризичната категорија Б (Внимавај) на Банката вклучува:

- Кредитна изложеност спрема комитент, за кој Банката, врз основа на проценка на кредитната способност, оценува дека паричните приливи ќе бидат доволни за редовно измирување на достасаните обврски, без оглед на прикажните моментални финансиски слабости, со тоа што не постојат знаци за натамошно влошување на состојбата на комитентот;
- Кредитна изложеност спрема комитент кој своите обврски најчесто ги извршува со задоцнување до 30 дена или со исклучок од 31 до 90 дена, доколку доцнењето е само повремено во интервалот од 31 до 90 дена.

Ризичната категорија В (Субстандарден) вклучува:

- Кредитна изложеност спрема комитент за кој е потврдено и оценето дека има неадекватен паричен тек кој би му овозможил исполнување на своите обврски во рокот на достасување;
- Кредитна изложеност спрема комитент кој е неадекватно капитализиран;
- Кредитна изложеност спрема комитент со неадекватна рочна структура на активата и пасивата, т.е. недоволни долгорочни извори на средства за финансирање на долгорочните активности на комитентот;
- Кредитна изложеност спрема комитент за кој Банката не располага со задоволителни информации, односно ја нема потребната документација за водење на кредитните досиеја согласно упатството на Народна банка за чување на кредитни досиеја.;
- Кредитна изложеност спрема комитент на кој му се реструктурирани обврските или се извршени други пролонгирања на отплатата на кредитот или другите облици на кредитна изложеност заради посериозни финансиски тешкотии;
- Кредитна изложеност спрема комитент за кој е извршено плаќање по издадените акредитиви, гаранции, авали или други форми на гаранција (емство);

- Кредитна изложеност спрема комитент кој најчесто ги извршува своите обврски со задоцнување од 31 до 90 дена, или со исклучок од 91 до 180 дена, доколку доцнењето е само повремено во интервалот од 91 до 180 дена.

Ризичната категорија Г+Д (Сомнителен+загуба) вклучува:

- Кредитна изложеност спрема комитент кој е неликвиден или несолвентен и кредитна изложеност кон клиент во банкрот или ликвидација;
- Кредитна изложеност спрема комитент чии доверители ги отпишале своите побарувања од него;
- Кредитна изложеност спрема комитент во санација;
- Кредитна изложеност спрема комитент за кој до надлежниот суд е поднесен предлог за воведување на постапката за ликвидација или стечај и од кој Банката оправдано очекува делумна наплата на своите побарувања по пласманите;
- Кредитна изложеност спрема комитент, која е со спорна правна основа;
- Кредитна изложеност спрема комитент кај кој наплатата на долговите зависи од активирањето на инструментите за обезбедување;
- Кредитна изложеност каде постојат очекувања дека Банката ќе наплати само дел од своите побарувања спрема комитентот;
- Кредитна изложеност спрема комитент, која е предмет на судски спор и истовремено не е обезбедена со квалитетен инструмент за обезбедување;
- Комитент со недефиниран правен статус;
- Кредитна изложеност спрема комитент за кого постојат цврсти очекувања дека банката нема да биде во можност да ги наплати своите побарувања од комитентот;
- Кредитна изложеност спрема комитент кој своите обврски најчесто ги извршува со задоцнување од 91 до 180 дена, или со исклучок од 181 до 365 дена, доколку доцнењето е само повремено во интервалот од 181 до 365 дена и кредитна изложеност спрема комитент кој своите обврски ги извршува со задоцнување подолго од 365 дена или воопшто не ги извршува.

(2) Загубите во моментот на настанување на неуредност во извршување на обврските ги претставуваат очекувањата на Банката за нивото на загуба од ненаплатени побарувања. Се изразува како проценуална загуба по единица изложеност и обично варира од видот на клиентот, видот на побарувањето и расположливоста на колатерал или други кредитни обезбедувања.

(3) Вредноста и квалитетот на колатералот зависи од типот (недвижен, подвижен имот-залихи, побарувања) и веројатноста за негово активирање со цел наплата на побарувањата. Банката ги дели клиентите во 2 групи: едната група се клиенти чија изложеност е целосно обезбедена, а другата група се клиенти чија изложеност не е доволно обезбедена со колатерал.

(б) Должнички хартии од вредност

Банката се стреми кон одржување на прифатливо ниво на изложеност на кредитен ризик во поглед на должничките хартии од вредност, па затоа инвестиционите активности се главно во државни должнички хартии од вредност.

3.1.3 Контрола на лимитите за ризична изложеност и политики за заштита од ризик

Банката управува и ја контролира концентрацијата на кредитниот ризик по индивидуална и групна основа, како и по сектори и земји.

Банката го структурира нивото на превземен кредитен ризик преку поставување на лимити за висината на прифатлив ризик по позајмувач, или група на позајмувачи, како и по географски и секторски сегменти. Таквите ризици се надгледувани постојано и се предмет на годишен или пофреквентен преглед.

Управување со изложеноста на кредитен ризик е овозможено преку редовна анализа на способноста на кредитокорисниците и потенцијалните кредитокорисници за исполнување на нивните обврски кон Банката и со промена на кредитните лимити, онаму каде што тоа е потребно.

Како мерки за специфична контрола и намалување на кредитниот ризик, пропишани во интерните акти на Банката за регулирање на кредитните активности и процедури, се вклучени колатералот и потенцијални обврски.

(а) Колатерал

Колатералот секогаш се смета како секундарен фактор при оценувањето на кредитната способност. Залогот, сам по себе, без способност да генерира паричен тек, не е доволен да го оправда одобрувањето на кредитот. Основни видови на колатерал за обезбедување на кредити се:

(1) За правни лица

- Парични средства
- Недвижен имот
- Опрема и моторни возила
- Залихи
- Побарувања
- Гаранции (банкарски гаранции и гаранции од правни лица)
- Хартии од вредност (Должнички хартии од вредност издадени од Владата на Р.Македонија, Обврзници издадени од правни лица).

Кредитите одобрени на правни лица главно се секогаш обезбедени.

(2) За население

- Недвижен имот
- Патнички возила
- Депозити
- Хартии од вредност (должнички хартии од вредност издадени од Владата на Р.Македонија, обврзници, хартии од вредност издадени од правни лица)
- Во некои случаи индосирани меници или сопствени кои ги покриваат вкупните побарувања.

Кредитите за население главно се секогаш обезбедени.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

(б) Потенцијални обврски

Основната цел на овие инструменти е да се обезбеди сигурност дека средствата ќе бидат на располагање на клиентот кога ќе бидат побарани. Гаранциите и акредитивите носат ист кредитен ризик како и кредитите. Банката издава гаранции и акредитиви со или без колатерал. Банката ги надгледува роковите на достасување на овие кредитни обврски, бидејќи долгорочните обврски имаат повисок степен на кредитен ризик отколку краткорочните, како и обврските кои се без обезбедување, во однос на оние со колатерал.

3.1.4 Политики за оштетување и исправка на вредноста

Банката има воспоставено исправка на вредноста што претставува проценка на појавените загуби во нејзиното кредитно портфолио. Главни компоненти за оваа исправка на вредноста претставуваат специфичната компонента на исправка на вредноста кај поединечно значајните изложености, и групна исправка на вредноста кај групите на истородни средства во однос на загубите кои настанале, но не се идентификувани на поединечна основа, преку користење на расположивото историско искуство, искуствена проценка и статистички техники.

Согласно со политиката на банката, постојат пет категории на интерно рангирање. Најголем дел од исправката на вредноста произлегува од последните две категории. Табелата дадена подолу ја покажува структурата на кредитното портфолио согласно интерниот систем за рангирање и соодветните исправки на вредноста за секоја поединечна категорија:

Ризични категории	2007		2006	
	Кредити %	Исправка на вредност %	Кредити %	Исправка на вредност %
Преодни (А)	73,5	1,0	72,9	0,8
Внимавај (Б)	10,2	10,0	9,3	10,0
Суб-стандардни (В)	6,2	25,0	3,1	24,9
Сомнителни+Загуба (Г)+(Д)	10,1	85,3	14,6	82,2
Вкупно	100,0	11,9	100,0	14,3

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***3.1.5 Максимална изложеност на кредитен ризик без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно обезбедување**

	2007	2006
Пласмани во, и кредити на други банки	13.833.618	17.337.237
Кредити		
Кредити на население		
- дозволени пречекорувања (без вонбилансна изложеност)	712.249	376.284
- кредитни картички(без вонбилансна изложеност)	576.820	253.198
- кредити	4.024.274	3.369.892
- останато	18.934	20.189
Кредити на компании		
- големи корпоративни клиенти	5.918.975	5.091.755
- мали и средни компании	13.417.004	8.408.378
Деривативни финансиски инструменти		
Финансиски средства кои се чуваат за тргување	4.195.485	83.174
Финансиски средства вреднувани по пазарна вредност прикажани во Билансот на успех		
Финансиски средства расположливи за продажба		
Финансиски средства што се чуваат до доспевање	228.544	1.087.382
Други средства	1.002.561	1.018.953
Вонбилансна евиденција		
Финансиски гаранции	8.244.795	4.753.431
Акредитиви	903.511	1.023.420
Други обврски поврзани со кредитирање		
Неискористени дозволени пречекорувања по тековни сметки	1.485.047	945.787
Неискористени лимити по Master картички	716.460	551.086
Лимити на правни лица за исплати на плати	552.161	39.657

Претходната табела го покажува најлошото можно сценарио за изложеност на кредитен ризик на Банката на 31 декември 2007 и 2006 година, без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно засилување. За билансните позиции, изложеноста е изразена на нето основа како што е прикажано во билансот на состојба.

Како што е прикажано во табелата, 69% од вкупната изложеност се однесува на пласмани во, и кредити на други банки и на кредитите (2006: 79%); 21% отпаѓаат на вонбилансна изложеност (2006: 17%).

Менаџментот е убеден во можноста за контрола и одржување минимална изложеност на кредитен ризик кој што проилегува од пласмани во, и кредити на други банки и на кредитите и вонбилансната изложеност поради следното:

- 83,7% од пласмани во, и кредити на други банки и на кредитите се категоризирани во двете највисоки категории согласно интерниот систем на рангирање (2006: 82,2%);

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)*

- кредитите се обезбедени, а пласмани во, и кредити на други банки се најмногу во првокласни банки;
- 59% од пласманите во, и кредити на други банки и кредитите се сметаат за недоспеани кредити без исправка на вредноста;
- Зголемувањето на вонбилансната изложеност е генерално резултат на зголеменото издавање на гаранции како резултат на зголемената потреба од оваа банкарска услуга во целата економија. Согласно статистичките податоци, можноста за извршување на гаранциите од средствата на Банката е многу ниска.

3.1.6 Кредити

Збирен преглед на кредити и на пласмани во, и кредити на други банки е даден во табелата која следи:

	31 Декември 2007		31 Декември 2006	
	Кредити на клиенти	Пласмани во, и кредити на други банки	Кредити на клиенти	Пласмани во, и кредити на други банки
Недоспеани кредити, без исправка на вредност	10.986.630	13.653.705	6.368.346	17.337.237
Доспеани кредити, без исправка на вредност	2.804.981	-	1.619.293	-
Кредити за кои е направена исправка на вредноста	14.206.243	181.731	12.452.803	-
Бруто	27.997.854	13.835.436	20.440.442	17.337.237
Исправка на вредноста	(3.329.598)	(1.818)	(2.920.746)	-
Нето	24.668.256	13.833.618	17.519.696	17.337.237

Вкупната исправка на вредноста за пласмани во, и кредити на други банки и на кредитите изнесува МКД 3.331.416.000 (2006: МКД 2.920.746.000) од кои МКД 1.714.906.000 (2006: МКД 1.513.516.000) се однесуваат на кредити за кои поединечно е направена исправка на вредноста, а остатокот од МКД 1.616.510.000 претставува исправка на вредноста на портфолиото. Подетални податоци на исправката на вредност на пласмани во, и кредити на други банки и на кредити се презентирани во забелешка 17 и 18.

(а) Недоспеани кредити и пласмани во, и кредити на банки без исправка на вредност

Квалитетот на портфолиото на пласмани во, и кредити на други банки и на кредити кои се недоспеани без исправка на вредноста се проценува согласно интерниот систем на Банката.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)*

	Степен на инвестиција(A) 2007	Степен на инвестиција(A) 2006
Пласмани во, и кредити на банки	13.653.705	17.337.237
Кредити		
Кредити на население		
- кредити	334.347	218.865
Кредити на компании		
- големи корпоративни клиенти	4.279.257	2.470.382
- мали и средни компании	6.373.026	3.679.099
Вкупно	24.640.335	23.705.583

б) Доспеани кредити, без исправка на вредност

Доспеаните кредити помалку од 90 дена не се сметаат за оштетени, освен доколку се располага со информации кои укажуваат на спротивното. Бруто износот на пласмани во, и кредити на други банки и на кредити по категории на клиенти е како што следи:

31 Декември 2007

	Доспеани до 30 дена	Доспеани до 90 дена	Доспеани над 90 дена	Вкупно
Кредити на компании				
- мали и средни компании	2.678.418	126.563	-	2.804.981
Вкупно	2.678.418	126.563	-	2.804.981
Вредност на добиеното покрите				4.431.350

31 Декември 2006

	Доспеани до 30 дена	Доспеани до 90 дена	Доспеани над 90 дена	Вкупно
Кредити на компании				
- мали и средни компании	1.546.230	73.063	-	1.619.293
Вкупно	1.546.230	73.063	-	1.619.293
Вредност на добиеното покрите				2.558.182

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година

*(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***(в) Кредити за кои е направена поединечна исправка на вредноста**

(1) Пресек на кредитите за кои е направена поединечна исправка на вредноста по клиенти и вредноста на покретието е како што следи:

31 Декември 2007

	Кредити за кои поединечно е направена исправка на вредност	Вредност на добиеното покретие
Кредити на компании		
- големи корпоративни клиенти	2.323.540	2.265.300
- мали и средни компании	3.163.837	2.231.294
Вкупно	5.487.377	4.496.594

31 Декември 2006

	Кредити за кои поединечно е направена исправка на вредност	Вредност на добиеното покретие
Кредити на компании		
- големи корпоративни клиенти	3.779.402	4.750.352
- мали и средни компании	4.600.258	5.790.255
Вкупно	8.379.660	10.540.607

2) Пресек на пласмани во, и кредити на други банки за кои е направена поединечна исправка на вредноста по клиенти и вредноста на покретието е како што следи:

	2007		2006	
	Кредити за кои поединечно е направена исправка на вредност	Вредност на добиеното покретие	Кредити за кои поединечно е направена исправка на вредност	Вредност на добиеното покретие
Пласмани во, и кредити на други банки	181.731	-	-	-
Вкупно	181.731	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***(г) Реструктурирани кредити**

Реструктурираните кредити се кредити кои се реструктурирани поради влошена финансиска состојба на клиентот или доколку Банката направи проценка дека не може да биде третиран поинаку. Кога еднаш некој кредит ќе се реструктурира, тој останува во истата ризична категорија најмалку во следните два квартали без разлика на подобрените перформанси по реструктурирањето, освен во случај кога настанале промени во квалитетот на побарувањето во кој случај побарувањето се класифицира во помалку ризична категорија.

31 Декември 2007	Сметководствена вредност
Реструктурирани кредити	575.543

31 Декември 2006	Сметководствена вредност
Реструктурирани кредити	542.414

3.1.7 Должнички хартии од вредност, благајнички записи и други хартии од вредност

Во табелава подолу е презентирана анализата на должничките хартии од вредност, благајнички записи, и други хартии од вредност според издавач на 31 декември 2007:

Издавач	Благајнички записи	Државни записи и обврзници за тргување	Државни обврзници до достасување	Вкупно
Народна Банка на Република Македонија	3.191.943	-	-	3.191.943
Република Македонија	-	923.979	228.544	1.152.523
Вкупно	3.191.943	923.979	228.544	4.344.466

3.1.8 Превземен колатерал

Банката е сопственик над следниве средства кои беа заложени како колатерал:

Вид на средството	Книговодствена вредност	
Недвижности	2007	2006
	798.489	854.625

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***3.1.9 Концентрација на ризици на финансиските средства со кредитна ризична изложеност***(а) Географски сектори*

Во следнава табела е анализирана кредитната изложеност на Банката по нето вредност, категоризирана според географски региони, базирана на земјата на потекло на кредитните должници:

	Вкупно	Република Македонија	Земји во Европска Унија	Земји надвор од Европска Унија	Други земји
Средства					
Парични средства и депозити кај НБРМ	7.364.628	6.473.586	659.308	69.420	162.314
Благајнички записи	3.191.943	3.191.943	-	-	-
Финансиски средства вреднувани по пазарна вредност според Билансот на успех	1.003.542	1.003.542	-	-	-
Кредити дадени на банки	13.833.618	3.341	10.706.201	3.124.076	-
Кредити	24.668.256	24.637.562	1.683	29.011	-
Кредити на население	5.332.278	5.332.278	-	-	-
- кредити	4.024.274	4.024.274	-	-	-
-Дозволени пречекорувања	712.249	712.249	-	-	-
-кредитни картички	576.820	576.820	-	-	-
-други	18.935	18.935	-	-	-
кредити на правни лица	19.335.978	19.305.284	1.683	29.011	-
-Големи претпријатија	5.918.975	5.918.975	-	-	-
-Мали и средни претпријатија	13.417.003	13.386.309	1.683	29.011	-
Долгорочни хартии од вредност	296.981	290.870	1.243	-	4.868
Други средства	1.002.561	1.002.561	-	-	-
Вкупно средства на 31 декември 2007	51.361.529	36.603.405	11.368.435	3.222.507	167.182
Вкупно средства на 31 декември 2006	42.183.781	24.065.032	15.631.698	1.616.901	870.150

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

(б) Секторска структура

Во следнава табела е анализирана кредитната изложеност по нето вредност, категоризирана според секторската структура на кредитниот должник:

	Вкупно	Индустија	Трговија и финансии	Население	Земјоде- лство	Владини институции и локални власти	Градежни- штво	Транспорт	Угостителс- тво и туризам	Друго
Средства										
Парични средства и депозити кај НБРМ	7.364.628	-	891.042	-	-	-	-	-	-	6.473.586
Благајнички записи	3.191.943	-	3.191.943	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски средства вреднувани по пазарна вредност според Билансот на успех	1.003.542	-	1.003.542	-	-	-	-	-	-	-
Пласмани во, и кредити на банки	13.833.618	-	13.833.618	-	-	-	-	-	-	-
Кредити	24.668.256	6.952.576	5.300.983	5.332.278	678.274	814.651	2.597.367	1.346.016	165.737	1.480.374
Кредити на население	5.332.278	-	-	5.332.278	-	-	-	-	-	-
- кредити	4.024.274	-	-	4.024.274	-	-	-	-	-	-
-Дозволени пречекорувања	712.249	-	-	712.249	-	-	-	-	-	-
-Кредитни картички	576.820	-	-	576.820	-	-	-	-	-	-
-Други	18.935	-	-	18.935	-	-	-	-	-	-
Кредити на правни лица	19.335.978	6.952.576	5.300.983	-	678.274	814.651	2.597.367	1.346.016	165.737	1.470.374
-Големи претпријатија	5.918.975	2.129.784	1.623.851	-	207.776	249.552	795.652	412.325	50.770	449.265
-Средни имали претпријатија	13.417.003	4.822.792	3.677.132	-	470.498	565.099	1.801.715	933.691	114.967	1.031.109
Долгорочни хартии од вредност	296.981	-	296.981	-	-	-	-	-	-	-
Други средства	1.002.561	-	-	-	-	-	-	-	-	1.002.561
Вкупно средства на 31 декември 2007	51.361.529	6.952.576	24.518.109	5.332.278	678.274	814.651	2.597.367	1.346.016	165.737	8.956.521
Вкупно средства на 31 декември 2006	42.183.781	6.807.226	21.971.459	4.292.007	957.336	187.820	1.574.022	1.540.288	165.348	4.688.275

3.2 Пазарен ризик

Банката е изложена на пазарен ризик. Пазарниот ризик произлегува од отворените позиции на каматните стапки и валутите кои се изложени на општи и специфични пазарни движења. Банката го проценува пазарниот ризик на сопствените позиции како и најголемата очекувана загуба врз основа на одредени претпоставки за промени на пазарните услови. Управниот Одбор поставува прифатлив лимит за висина на ризикот, кој се контролира на редовна основа.

3.2.1 Мерење на пазарниот ризик

Што се однесува до управувањето и мерењето на пазарниот ризик, раководството на Банката преку адекватна анализа и процеси на известување, на редовна основа ги следи:

- промените на каматните стапки како резултат на пазарни движења и интерни одлуки, и влијанието на истите врз каматноносните средства и обврски и каматната маржа
- промените во девизните курсеви во поглед на средствата и обврските изразени во странска валута и одржувањето на адекватна структура во поглед на изложеноста на девизниот ризик

Целта на Банката е максимизирање на стабилноста и профитабилноста, преку применување на оптимална комбинација на девизната структура и каматна стапка на средствата и обврските.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***3.3 Девизен ризик**

Банката е изложена на ефектите од флукуација на девизните курсеви кои имаат влијание на финансискиот резултат и паричниот тек на Банката.

Управниот Одбор ги донесува политиките за управување со девизните ризици. Девизната позиција на Банката се следи дневно. Табелата која следува ја прикажува изложеноста на Банката по странски валути со состојба на 31 декември. Средствата и обврските се прикажани по нивната книговодствена вредност, категоризирани по видови валути.

Изложеност на банката на девизен ризик

Износот на вкупната актива и вкупната пасива изразена во илјади МКД анализирана како денарски и девизни салда е дадена подолу:

Состојба на 31 декември 2007	ЕУР	УСД	МКД	Останати	Вкупно
Актива					
Парични средства и депозити кај Народна Банка на Р.Македонија	3.093.397	311.640	3.583.120	376.471	7.364.628
Благајнички записи	-	-	3.191.943	-	3.191.943
Финансиски инструменти за тргување	9.718	-	993.824	-	1.003.542
Пласмани во и кредити на други банки	10.416.112	2.331.384	1.523	1.084.599	13.833.618
Кредити	8.584.824	85.803	15.848.050	149.579	24.668.256
Долгорочни вложувања во хартии од вредност	229.800	4.917	62.264	-	296.981
Вложувања во подружници и придружни претпријатија	-	-	35.520	-	35.520
Материјални вложувања	-	-	1.453.777	-	1.453.777
Материјални вложувања дадени под закуп	-	-	57.855	-	57.855
Нематеријални вложувања	-	-	41.233	-	41.233
АВР и останата актива	58.805	27.387	916.346	23	1.002.561
Вкупна актива	22.392.656	2.761.131	26.185.455	1.610.672	52.949.914
Пасива					
Депозити на банки	85.890	115.298	549.259	42.471	792.918
Депозити на комитенти	19.961.256	2.634.924	21.877.153	799.223	45.272.556
Обврски по кредити	901.118	1.254	163.220	-	1.065.592
Резервација	86.214	12.857	149.649	7.068	255.788
ПВР и останата пасива	1.464	21.252	273.874	932	297.522
Вкупно обврски	21.035.942	2.785.585	23.013.155	849.694	47.684.376
Нето изложеност 2007	1.356.714	(24.454)	3.172.300	760.978	5.265.538
Вонбилансни обврски	4.011.597	598.263	6.963.244	328.871	11.901.975
Состојба на 31 декември 2006					
Вкупна актива	19.630.343	3.391.541	19.284.242	1.457.538	43.763.664
Вкупна пасива	18.395.651	3.382.273	16.813.191	787.197	39.378.312
Нето изложеност 2006	1.234.692	9.268	2.471.051	670.341	4.385.352
Вонбилансни обврски	2.319.319	646.105	4.144.919	203.039	7.313.381

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Управувањето со девизниот ризик Банката го остварува преку прилагодување на отворената девизна позиција и тоа вкупната отворена девизна позиција, која е таргетирана преку интерните акти на Банката во зависност од вкупната ризична позиција по сите видови ризици и одделно по валути во зависност од промените на курсот. Банката управува со отворената девизна позиција преку нејзино намалување односно зголемување во зависност од пазарните промени. Сензитивната анализа на промената на девизните курсеви е спроведена при промени на курсевите на одделни валути врз основа на статистичките податоци кои покажуваат стабилност на курсот на еврото наспроти денарот и променливост на курсот на доларот. На 31 декември 2007 доколку дојде до 0,5% зголемување/намалување на курсот на еврото во однос на денарот; 3% зголемување/намалување на курсот доларот во однос на денарот и 1% зголемување/намалување на курсот на останатите валути во однос на денарот, потенцијалниот ефект врз Билансот на успех за 2007 година ќе биде за МКД 13.660.000 позитивен, односно негативен (2006: МКД 13.155.000).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***3.4 Анализа на каматен ризик**

Банката е изложена на ризик од променливост на каматните стапки како резултат на тоа што каматоносните средства (вклучувајќи ги и вложувањата) и каматоносните обврски достасуваат или нивната каматна стапка се менува во различен период или во различни износи. Во случај на средства и обврски со променливи каматни стапки, Банката е исто така изложена на основниот ризик, кој произлегува од различниот начин на менување на променливите каматни стапки, како што се на пример каматната стапка на штедните влогови на населението, три или шестмесечен EURIBOR или LIBOR и различни видови на камати. Активностите за управување со ризикот се наменети за оптимизирање на нето приходите од камати, со пазарни каматни стапки кои се конзистентни со деловните стратегии на Банката. Активностите за управување со средствата и обврските се спроведуваат од аспект на реагирање на сензитивноста на Банката на промените на каматните стапки. Генерално, Банката е осетлива на промените на средствата бидејќи за најголемиот дел на каматоносните средства и обврски Банката го задржува правото за истовремено менување на каматните стапки. Во услови кога се намалуваат каматните стапки, ќе се намалат и каматните маргини како резултат на тоа што каматните стапки на обврските ќе се намалат со понизок процент во споредба со каматните стапки на средствата. Како и да е, крајниот ефект ќе зависи од различни фактори, вклучувајќи ја стабилноста на економијата, опкружувањето и стапката на инфлација.

	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години	Не каматоносни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2007							
Актива							
Парични средства и депозити кај Народна Банка на Р.Македонија	2.948.548	-	-	-	-	4.416.080	7.364.628
Благајнички записи	3.191.943	-	-	-	-	-	3.191.943
Финансиски средства за тргување	212.569	533.072	28.338	150.000	-	79.563	1.003.542
Пласмани во и кредити на други банки	9.520.364	3.766.243	487.553	2.000	-	57.458	13.833.618
Кредити	10.862.690	3.931.416	6.877.919	2.123.128	721.747	151.356	24.668.256
Долгорочни хартии од вредност	-	-	54.058	163.824	9.342	69.757	296.981
Вложувања во подружници и придружни претприја	-	-	-	-	-	35.520	35.520
Материјални вложувања	-	-	-	-	-	1.453.777	1.453.777
Материјални влож.под закуп	-	-	-	-	-	57.855	57.855
Нематеријални вложувања	-	-	-	-	-	41.233	41.233
АВР и останата актива	179	-	-	109	9.693	992.580	1.002.561
Вкупна актива	26.736.293	8.230.731	7.447.868	2.439.061	740.782	7.355.179	52.949.914
Пасива							
Депозити на банки	425.245	147.225	115.833	44.000	-	60.615	792.918
Депозити на комитенти	28.739.721	6.544.096	8.259.191	184.128	-	1.545.420	45.272.556
Обврски по кредити	231.079	87.080	155.437	429.962	29.200	132.834	1.065.592
Резервација	-	-	-	-	-	255.788	255.788
ПВР и останата пасива	-	-	-	-	-	297.522	297.522
Вкупна пасива	29.396.045	6.778.401	8.530.461	658.090	29.200	2.292.179	47.684.376
Нето каматен ризик 2007	(2.659.752)	1.452.330	(1.082.593)	1.780.971	711.582	5.063.000	5.265.538
Состојба на 31 декември 2006							
Вкупна актива	25.129.201	3.990.828	8.473.993	664.692	25.869	5.479.080	43.763.664
Вкупна пасива	24.886.067	5.456.162	5.351.742	550.369	-	3.133.972	39.378.312
Нето каматен ризик 2006	243.134	(1.465.334)	3.122.251	114.322	25.869	2.345.108	4.385.352

Сензитивната анализа од промената на каматните стапки е направена врз основа на агрегатната отворена каматна позиција на денот на известување. На 31 декември 2007 доколку дојде до зголемување/намалување на каматните стапки за 100 базични поени, потенцијалениот ефект врз Билансот на успех за 2007 година ќе биде за МКД 2.025.000 позитивен, односно негативен (2006: МКД 20.402.000) Промената на каматните стапки нема влијание на капиталот, поради фактот што хартиите расположливи за продажба се некаматносни.

3.5 Анализа според доспеаноста

Ликвидносниот ризик претставува ризик дека Банката нема да биде во можност да ги исполни своите обврски за плаќање поврзани со доспевањето на финансиските обврски и замена на изворите кога тие ќе бидат повлечени. Последица од ликвидносниот ризик може да биде неможноста на Банката да ги подмири своите обврски за исплата на штедачите и неможност за понатамошно исполнување на барањата на кредитокорисниците.

3.5.1 Процеси на управување со ликвидносниот ризик

Во Политиката за управување со ликвидносниот ризик на Комерцијална банка АД Скопје дефиниран е начинот на управување со ликвидноста на Банката. Согледувањето и следењето на ликвидноста на банката е предуслов за нејзино стабилно и успешно работење. Спроведувањето на утврдената политика на ликвидност се врши преку дефиниран процес на управување со ризикот, кој вклучува планирање и управување со паричните текови, одржување на адекватна структура на средствата и обврските, дефинирање на финансиските инструменти кои се користат за управување со ризикот на ликвидноста, адекватна диверзификација на депозитите и другите обврски по доспеаност и клиент, процедури за идентификација и следење на стабилноста на депозитите, следење на доспеаноста на средствата и обврските, следење на вонбилансните позиции, следење на показателите на ликвидност, тестирање на ликвидноста преку стрес сценарија и план за несекојдневни услови, известување на одговорното тело во Банката и адекватен информациона менаџмент систем и обврски на организационите единици на Банката во процесите на управување со ликвидносниот ризик. Цел на Банката е да ја максимизира профитабилноста, преку применување на оптимална комбинација на рочноста и валутната структурата на средствата и обврските.

Подолу прикажаната табела ги анализира средствата и обврските на Банката, според рочната структура, така што се прикажани останатите обврски според рокот на достасување на денот на билансот на состојба, како и очекуваниот рок на достасување на средствата. Иако Банката има помалку краткорочни средства кои доспеваат во интервал до еден месец, од еден до три месеци и од три до дванаесет месеци одошто краткорочни обврски, раководството на Банката смета дека нејзината депозитна база е стабилна и ликвидноста не е загрозувана. Ова се базира на статистички податоци и пресметки на очекуваната рочноост со цел да се одреди финансирањето и стабилноста на депозитната база.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***Доспеаност на средствата и обврските**

Состојба на 31 декември 2007 Пасива	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Депозити на банки	483.916	148.454	116.548	44.127	-	793.045
Депозити на комитенти	29.771.208	6.650.284	8.377.810	495.698	85	45.295.085
Обврски по кредити	50.535	16.925	155.437	700.737	234.960	1.158.594
Резервација	82.694	50.458	64.976	46.194	11.466	255.788
ПВР и останата пасива	192.336	103.214	1.972	-	-	297.522
Вкупно обврски	30.580.689	6.969.335	8.716.743	1.286.756	246.511	47.800.034
Вкупни средства	23.231.406	5.461.710	7.042.537	11.017.166	6.256.337	53.009.157
Состојба на 31 декември 2006 Пасива	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Депозити на банки	426.150	177.517	42.733	-	-	646.400
Депозити на комитенти	26.252.026	5.108.358	5.167.627	249.961	-	36.777.972
Обврски по кредити	43.683	38.491	237.013	1.070.341	162.125	1.551.653
Резервација	80.177	32.225	57.861	34.810	-	205.073
ПВР и останата пасива	317.895	-	-	-	2.318	320.213
Вкупно обврски	27.119.931	5.356.591	5.505.234	1.355.112	164.443	39.501.311
Вкупни средства	23.585.701	3.072.712	5.863.237	7.469.281	4.337.341	44.328.271

3.5.2 Вонбилансна евиденција (без колатерал)**(а) Гаранции**

Рочната структура што се однесува на преостанатиот период до договорната дата на доспевање на гаранциите е прикажана во табелата подолу.

(б) Акредитиви

Рочната структура што се однесува на преостанатиот период до договорната дата на доспевање на акредитивите е прикажана во табелата подолу.

(в) Други

Оваа позиција ги вклучува дозволените неискористени лимити на тековни сметки и картички и денарските кредити за пречекорување на состојбата на средствата за тековно работење во домашниот платен промет. Рочната структура што се однесува на преостанатиот период до договорната дата на доспевање е прикажана во табелата подолу.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)*

31 декември 2007	До една година	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Гаранции	5.566.423	2.149.425	533.530	8.249.378
Акредитиви	901.648	-	-	901.648
Останато	2.750.949	-	-	2.750.949
Вкупно	9.219.020	2.149.425	533.530	11.901.975

31 декември 2006	До една година	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Гаранции	3.530.462	1.236.074	-	4.766.536
Акредитиви	1.026.543	-	-	1.026.543
Останато	1.514.986	5.317	-	1.520.303
Вкупно	6.071.991	1.241.390	-	7.313.381

3.6 Финансиски инструменти**Пазарна вредност**

Пазарната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири по пазарни услови. Пазарната вредност се базира на проценката од страна на менаџментот на Банката според профилот на базата на средства и обврски. Табелата која следи ги сумира книговодствената вредност и пазарната вредност на оние финансиски средства и обврски кои не се презентирани во Билансот на состојба по нивната пазарна вредност.

	Набавна вредност		Пазарна вредност	
	2007	2006	2007	2006
Финансиски средства				
Пласмани во, и кретити на други банки	13.833.618	17.337.237	13.833.618	17.337.237
Дадени кредити на комитентите	24.668.256	17.519.696	24.541.276	17.348.204
- население	5.332.277	4.019.563	5.332.277	4.019.563
- кредити на големи корпоративни клиенти	5.918.975	5.091.755	5.918.975	5.091.755
- кредити на средни и мали компании	13.417.004	8.408.378	13.290.024	8.236.886
Долгорочни хартии од вредност	296.981	352.854	372.404	329.863
Финансиски обврски				
Депозити од банки	792.918	646.400	792.918	646.400
Останати депозити	45.272.556	36.775.773	45.272.556	36.775.773
Обврски по кредити	1.065.592	1.430.854	1.065.592	1.430.854

Пласмани во и кредити на други банки

Пласманите во, и кредити на други банки вклучуваат меѓубанкарски пласмани. Пазарната вредност на пласманите и преку ноќ орочените депозити поради нивната краткорочност претставува книговодствената вредност.

Дадени кредити на комитентите

Кредитите и авансите се искажуваат според амортизационата вредност и се нетирани со нивната исправка на вредност. Кредитите и авансите имаат претежно променлива каматна стапка. Пазарната вредност на кредитите и авансите е приближно иста со сметководствената вредност.

Вложувања во долгорочни хартии од вредност

Вложувањата во хартии од вредност вклучуваат каматоносни средства кои се чуваат до доспевање и средства класифицирани како расположливи за продажба, кои се прикажуваат според објективна (фер) вредност. Објективната вредност на средствата кои се чуваат до достасување се базира на пазарна цена или на брокерски котирачки цени. Во случаи кога овие информации не се на располагање, објективната вредност се проценува според пазарните котирачки цени за хартии од вредност со слични кредитни, каматоносни и карактеристики на достасување.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарни средства кои вклучуваат пари и парични еквиваленти, како резултат на нивната краткорочна природа, апроксимативно ја претставува книговодствената вредност.

Депозити и обврски по кредити

Проценетата пазарна (објективна) вредност на депозитите по видување, вклучувајќи некаматоносни депозити ја претставува нивната вредност која се плаќа по видување. Пазарната вредност на орочените депозити со флукуирачка каматна стапка одговара на книговодствената вредност на датумот на билансот на состојба.

Обврските по кредити се пресметуваат претежно по флукуирачки каматни стапки и поради прилагодувањето кон каматните стапки, книговодствената вредност не се разликува материјално од пазарната вредност.

3.7. Управување со капиталот

Цели на Банката во поглед на управувањето со капиталот се:

- Да соодветствува со барањата за капитал согласно регулативата на Народна Банка на Република Македонија;
- Да се заштити способноста на Банката да обезбеди дивиденда за акционерите;
- Да одржи стабилна и квалитетна капитална база која ќе го поддржи развојот на Банката.

Адекватноста на капиталот и користењето на сопствените средства редовно се следат од Раководството на Банката, при што се користат техники кои се пропишани од страна на Народна Банка на Република Македонија и истата се известува на тримесечна основа.

Народна Банка на Република Македонија пропишува стапка на адекватност на капиталот од минимум 8%.

Како резултат на промените во националната регулатива кои настанаа во 2007 година, различен е пристапот при пресметка на сопствените средства на Банката во 2007 година во однос на 2006 година.

Сопствените средства на Банката се поделени во 2 групи:

- Основен капитал кој вклучува: обични и некумулативни приоритетни акции и премија по овие акции, резерви и задржана добивка или загуба, позиции како резултат на консолидација, намалени за нематеријалните средства;
- Дополнителен капитал I кој вклучува: кумулативни приоритетни акции и премија по овие акции, хибридни капитални инструменти и субординирани инструменти.

Вложувањата во капиталот на други банки или финансиски институции кои претставуваат над 10% од капиталот на тие институции и директните вложувања на Банката во капиталот на друштва за осигурување и реосигурување и на друштва за управување со пензиски фондови претставуваат одбитни ставки при пресметката на сопствените средства.

Според националната регулатива, активата пондерирана според кредитниот ризик (билансна и вонбилансна) се мери според четири ризични пондери во зависност од природата на средствата, земајќи го во предвид и обезбедувањето.

Коефициентот за адекватност на капиталот се добива како однос помеѓу сопствените средства на Банката и збирот од активата пондерирана според кредитниот ризик (билансна и вонбилансна) и активата пондерирана според валутниот ризик.

Табелата подолу претставува сумарен преглед на сопствените средства и коефициентот на адекватност на капиталот на Банката за годините што завршуваат на 31 Декември, а кој се однесува на барањата согласно регулативата на Народна Банка на Република Македонија. Во изминатите две години Банката е во согласност со сите пропишани барања во врска со капиталот.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)*

Основен капитал	2007
Обични и некумулятивни приоритетни акции и премија по овие акции	2.209.660
Резерви и задржана дивиденда или загуба	2.020.929
Позиции како резултат на консолидација	-
Минус нематеријални средства	57.922
<i>Вкупно основен капитал</i>	<u>4.172.667</u>
Дополнителен капитал I	
Кумулативни приоритетни акции и премија по овие акции	23.108
Хибридни капитални инструменти	-
Субординирани инструменти	-
<i>Вкупно дополнителен капитал I</i>	<u>23.108</u>
Одбитни ставки	82.009
Сопствени средства	<u>4.113.766</u>
Актива пондерирана според кредитен ризик	
Билансна	29.646.630
Вонбилансна	7.847.258
Вкупно актива пондерирана според кредитен ризик	<u>37.493.888</u>
Актива пондерирана според валутен ризик	<u>1.602.001</u>
Стапка на адекватност на капиталот	10,5%

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)*

	2006
Основен капитал	
1. Издадени обични акции или директни уплатени средства	2.155.887
2. Резерва	1.468.948
3. Задржана нераспределена добивка	22.126
4. Добивка според периодична пресметка дисконтирана за 50%	-
5. Минус непокриена загуба од претходни години	-
6. Минус загуба од тековно работење	-
7. Минус goodwill	-
Вкупно основен капитал	<u>3.646.961</u>
Дополнителен капитал	
8. Издадени приоритетни акции	-
9. Ревалоризирани резерви	12.611
10. Хибридни капитални инструменти	-
11. Субординирани обврски	-
<i>Вкупно дополнителен капитал</i>	<i>12.611</i>
12. Минус капитални вложувања во други субјекти	95.312
13. Минус неиздвоена посебна резерва за кредитни загуби	-
Вкупно гарантен капитал	<u>3.564.260</u>
Ризично пондерирана актива	
Билансна	23.266.555
Вонбилансна	5.841.870
Минус ставки 5, 6, 7, 12 и 13	95.312
Вкупно ризично пондерирана актива	<u>29.013.113</u>
Вкупно отворена девизна позиција	<u>1.187.986</u>
Коефициент на адекватност на капиталот	11,8%

Порастот на гарантниот капитал во 2007 во споредба со 2006 година е во најголем дел резултат на пренесувањето на дел од добивката од 2006 година во резерви на Банката. Порастот на ризичната актива е резултат на експанзијата на кредитните и вонбилансни активности на Банката.

4 Значајни сметководствени проценки и судови при примена на сметководствените политики

Банката прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите во извештајот на средствата и обврските за следната финансиска година. Проценките и судовите континуирано се евалуираат и се базирани на претходни искуства и други фактори, вклучувајќи очекувања за идни настани за кои се верува дека ќе бидат веродостојни согласно моменталните услови.

(а) Исправки на вредноста на дадени кредити

Банката го ревидира своето кредитно портфолио на месечна основа, со цел одново да направи проценки за исправки на вредноста. При одлучување дали една загуба од исправка на вредноста треба да биде искажана во билансот на успех, банката прави проценки дали има конкретни податоци кои покажуваат дека има квантифицирано намалување во идниот проценет готовински тек, рефлектирано на целото кредитно портфолио, пред намалувањето да произлезе од поединечен заем од тоа портфолио. Овие проценки можат да произлезат од влошување на платежната способност на корисниците на кредити во рамките на групата, или од национални или локални економски услови кои кореспондираат со загубата на средствата во банката. Банката користи проценки базирани на искуства за претходни загуби на средства со карактеристики на кредитен ризик и објективни индикатори за исправки на вредноста, слични на тие во портфолиото.

(б) Вложувања кои се чуваат до достасаност

Банката ги држи до доспевање должничките хартии од вредност издадени од Република Македонија кои носат номинална каматна стапка од 2% годишно, и се добиени при порамнување во замена на одредени ненаплатливи заеми. Главницата на државните обврзници за старо девизно штедење се отплаќа на 20 еднакви полугодишни рати, започнувајќи од април 2002 до октомври 2011. Главницата на државните обврзници за денационализација (04) се отплаќа на 10 еднакви годишни рати, започнувајќи од јуни 2006 до јуни 2015, а главницата на државните обврзници за денационализација (05) се отплаќа на 10 еднакви годишни рати, започнувајќи од јуни 2007 до јуни 2016. Заклучно со 31 декември 2007 салдото на овие побарувања изнесува МКД 228.544.000 (2006: МКД 276.673.000). 15 годишните државни обврзници издадени од Република Македонија, со каматна стапка еднаква на примарната стапка на НБРМ, кои што банката го држеше во своето портфолио како вложувања држени до доспевање (2006: МКД 12.747.000) во 2007 беа отповикани и целосно отплатени од државата пред доспевање.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***5. Нето приходи од камати**

	2007	2006
Приходи од камати		
Кредити		
- претпријатија и население	2.252.972	1.605.268
- банки	42.769	30.490
Пари и краткорочни средства	776.850	559.245
Вложувања во хартии од вредност	28.598	54.888
Останато	22.355	38.712
	3.123.544	2.288.603
Расходи од камата		
Депозити од банки	9.296	4.426
Претпријатија и население	918.922	622.316
Останати обврски	57.157	52.728
Останато	16.255	10.303
	1.001.630	689.773

6. Нето приходи од провизии и надоместоци

	2007	2006
Приходи од провизии и надоместоци		
Платен промет		
- во земјата	348.518	315.747
- во странство	240.927	201.994
Акредитиви и гаранции	136.093	90.212
Брокерско работење	75.252	49.500
Останато	139.986	85.677
	940.776	743.130
Расходи од провизии и надоместоци		
Платен промет		
- во земјата	29.004	26.057
- во странство	66.163	48.117
Брокерско работење	2.002	1.321
Останато	16.725	15.948
	113.894	91.443

7. Приходи од дивиденди

	2007	2006
Вложувања во хартии од вредност	8.106	1.227
	8.106	1.227

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***8. Останати приходи од работењето**

	2007	2006
Капитални добивки	3.003	9.546
Приходи од кирии	12.323	11.887
Наплатени претходно отпишани побарувања	124.684	138.185
Останато	77.247	81.593
	217.257	241.211

9. Административни расходи

	2007	2006
Плати	424.231	422.639
Придонеси за пензиско осигурување	131.177	130.785
Останати трошоци	75.977	83.233
Даноци и придонеси	73.838	76.865
	705.223	713.522

10. Останати расходи од работењето

	2007	2006
Материјални трошоци и услуги	242.732	221.510
Премии за осигурување	191.041	159.970
Амортизација на материјални и нематеријални вложувања	177.216	171.456
Административни и маркетинг трошоци	76.268	81.239
Награда на членови на Управен Одбор, менаџментот и работниците	100.000	55.000
Оштетување на средства	3.250	37.887
Намалување на вредноста на средства чувани за продажба	-	21.873
Капитални загуби	22.529	7.279
Останати даноци и придонеси	5.236	4.982
Судски такси	2.557	2.133
Амортизација на материјални вложувања дадени под закуп	1.844	1.828
Останато	18.272	14.546
	840.945	779.703

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година**

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

11. Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања

	2007	2006
Исправка на вредноста на парични средства (забелешка 14)	(12.776)	(167)
Исправка на кредити дадени на банки (забелешка 17)	1.818	-
Исправка на кредити дадени на комитенти (забелешка 18)	723.589	337.291
Исправка на потенцијалните и превземените обврски (забелешка 29)	50.715	(1.654)
	763.346	335.470

12. Данок од добивката

	2007	2006
Добивка пред данок од добивката	1.069.212	807.187
Пресметан данок по даночна стапка 12% (2006: 15%)	128.305	121.078
Зголемување на даночната добивка по основ на: трошоци кои не ја намалуваат даночната основица согласно локалната законска регулатива	18.343	36.997
Намалување на даночната добивка по основ на: - даночно ослободени приходи - неоданочив приход согласно локалната законска регулатива	(4.779) (84.554)	(4.511) (72.213)
Вкупно пресметан данок	57.315	81.351

Управата за јавни приходи е надлежна да врши целосна даночна контрола за годината која што завршува на 31 декември 2007 година.

Управата за јавни приходи може во секое време да изврши проверка на книгите и сметките во наредните пет до десет години за периодот кој е предмет на ревизија, и може да пресмета дополнителни даночни обврски.

Менаџментот на Банката нема сознание за настани кои би предизвикале потенцијални обврски по овој основ.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година**

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

13. Заработка по акција**Основна заработка по акција**

Пресметката на основната заработка по акција на 31 декември 2007 година е направена врз основа на нето добивката за годината која им припаѓа на имателите на обични акции во износ од МКД 1.009.874.000 (2006: МКД 723.217.000) и пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината завршена на 31 декември 2007 година од МКД 1.987.804 (2006: 1.931.974) пресметано како што следува:

	2007	2006
Нето добивка за годината	1.011.897	725.836
Дивиденди за неоткупливи приоритетни акции	(2.023)	(2.619)
Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	<u>1.009.874</u>	<u>723.217</u>
Пондериран просечен број на обични акции	2007	2006
<i>По број на акции</i>		
Издадени обични акции на 1 јануари	1.953.528	1.872.372
Ефект од продажба на сопствени акции	30.132	-
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во јануари	77	16.127
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во февруари	424	20.631
Ефект од продажба на сопствени акции во февруари	-	8.410
Ефект од конверзија на приоритетни акции во март	-	808
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во април	935	5.227
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во мај	659	14.382
Ефект од купување на сопствени акции во мај	-	(20.548)
Ефект од конверзија на приоритетни акции во јуни	1.058	10.692
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во јули	665	537
Ефект од конверзија на приоритетни акции во август	199	2.001
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во септември	79	942
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во октомври	27	305
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во ноември	18	64
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во декември	3	24
Пондериран просечен број на обични акции на 31 декември	<u>1.987.804</u>	<u>1.931.974</u>

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година**

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Разводнета заработка по акција

Пресметката на разводнетата заработка по акција на 31 декември 2007 година е направена врз основа на нето добивката за годината (разводнета) која им припаѓа на имателите на обични акции во износ од МКД 1.011.897 (2006: МКД 725.836.000) и пондерираниот просечен број на обични акции (разводнет) во текот на годината завршена на 31 декември 2007 од 2.009.281 (2006: 1.961.000) пресметано како што следува:

Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводнета)

	2007	2006
Нето добивка за годината (разводнета)	1.011.897	725.836
Нето добивка (разводнета) која им припаѓа на имателите на обични акции	<u>1.011.897</u>	<u>725.836</u>

Пондериран просечен број на обични акции (разводнет)

	2007	2006
Издадени обични акции на 1 јануари	1.987.804	1.931.974
Ефект од издадени потенцијални обични акции	21.477	29.026
Пондериран просечен број на обични акции (разводнети) на 31 декември	<u>2.009.281</u>	<u>1.961.000</u>

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година**

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

14. Парични средства и депозити кај Народна Банка на Република Македонија

	2007	2006
Парични средства во благајна	974.734	772.933
Тековни сметки кај домашни банки	6.616	5.210
Тековни сметки кај странски банки	822.421	716.104
Останати краткорочни средства	22.637	25.406
Вклучено во парични еквиваленти(забелешка 34)	1.826.408	1.519.653
Ограничени депозити	39.831	14.511
Тековни сметки со странски банки	66.294	80.605
Депозити кај Народна Банка на Република Македонија	5.499.924	3.539.740
Исправка на вредноста	(67.829)	(80.605)
	7.364.628	5.073.904

Во ставката парични средства вклучени се побарувањата по основ на камата во износ од МКД 2.350.000 (2006: нема).

Банката е должна да одржува задолжителна резерва во денари и да издвојува задолжителна резерва во девизи кај Народна банка на Република Македонија.

Задолжителната резерва во денари на ден 31 декември 2007 година претставува 10 % од просечните дневни состојби на вкупните денарски депозити на правни и физички лица во текот на претходниот месец. На задолжителната резерва во денари, Народна банка на Република Македонија плаќа камата со примена на каматна стапка од 2% годишно (2006:2%).

Задолжителната резерва во девизи на ден 31 декември 2007 претставува 10% од просечните дневни состојби на вкупните девизни депозити на правни и физички лица во текот на претходниот месец искажани во евра со примена на средниот курс на НБРМ кој важи на последниот ден на пресметка. На задолжителната резерва во девизи, Народна банка на Република Македонија не плаќа камата. Банката е должна износот на пресметана задолжителна резерва во девизи да го издвои во евра на посебна девизна сметка кај Народна банка на Република Македонија.

Ограничените депозити претставуваат издвоени средства по отворени кредитиви за сметка на комингентите на Банката.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***Движење на исправката на вредност:****Парични средства**

	2007	2006
Состојба на 1 јануари	80.605	80.772
Нето нова исправка на вредност (забелешка 11)	(12.776)	(167)
Отпис	-	-
Состојба на 31 декември	67.829	80.605

15. Благајнички записи

	2007	2006
Благајнички записи издадени од НБРМ	3.191.943	797.962
Вклучено во парични еквиваленти (забелешка 34)	3.191.943	797.962
	3.191.943	797.962

Благајничките записи издадени од НБРМ се со рок на доспевање од 28 дена. Тековните приходи се прикажани во приходи од камати.

16. Финансиски инструменти за тргување

	2007	2006
Финансиски инструменти за тргување		
Обврзници издадени од Државата	159.718	55.353
Државни записи	764.261	14.960
	923.979	70.313
Котирани	923.979	70.313
Акции и други должнички инструменти		
Вложувања во акции	79.563	12.861
	79.563	12.861
Котирани	72.259	6.619
Некотирани	7.304	6.242
	1.003.542	83.174

Приходите од должничките инструменти со фиксна камата се признаваат во билансот на успех. Приходите од акциите се признаваат како приходи од дивиденди.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***17. Пласмани во и кредити на други банки**

	2007	2006
Пласмани во странски банки	13.639.318	17.245.354
Пласмани во домашни банки	196.118	91.883
Нето нова исправка на вредност (забелешка 11)	(1.818)	-
	13.833.618	17.337.237
До една година	12.819.221	17.337.237
Над една година	1.014.397	-

Во пласмани во и кредити на други банки вклучени се побарувањата по основ на камата во износ од МКД 57.458.000 (2006: МКД 12.156.000).

**Движење на исправката на вредност:
Пласмани во и кредити на други банки**

	2007	2006
Состојба на 1 јануари	-	-
Нето нова исправка на вредност (забелешка 11)	1.818	-
Состојба на 31 декември	1.818	-

18. Дадени кредити на комитентите

	2007	2006
Население		
-Дозволени пречекорувања	794.634	431.880
-Кредитни картички	630.500	279.110
-Кредити	4.329.747	3.558.306
-Останато	19.796	22.711
	5.774.677	4.292.007
Компании		
-Големи	7.021.931	6.283.964
-Средни и мали	15.201.246	9.864.471
	22.223.177	16.148.435
Исправка на вредноста	(3.329.598)	(2.920.746)
	24.668.256	17.519.696
До една година	10.986.529	8.398.018
Над една година	13.681.727	9.121.678

Во дадените кредити на комитенти вклучени се побарувањата по основ на камата во износ од МКД 145.669.000 (2006: МКД 114.591.000).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***Движење на исправката на вредност на население за 2006
Кредити**

	Пречекору- вања	Кредитни картички	Кредити	Останато	Вкупно
Состојба на 1 јануари	54.292	14.387	163.056	2.494	234.229
Нето нова исправка на вредност	1.304	11.525	27.938	28	40.795
Отпис	-	-	(2.580)	-	(2.580)
Нето книговодствена вредност	55.596	25.912	188.414	2.522	272.444

**Движење на исправката на вредност на компании за 2006
Кредити**

	Големи компани	Средни и мали компани	Вкупно
Состојба на 1 јануари	990.158	1.387.694	2.377.852
Нето нова исправка на вредност	228.097	68.399	296.496
Отпис	(26.046)	-	(26.046)
Нето книговодствена вредност	1.192.209	1.456.093	2.648.302

**Движење на исправката на вредност на население за 2007
Кредити**

	Пречекору- вања	Кредитни картички	Кредити	Останато	Вкупно
Состојба на 1 јануари	55.596	25.912	188.414	2.522	272.444
Нето нова исправка на вредност	26.975	27.768	117.723	(1.660)	170.806
Отпис	(186)	-	(664)	-	(850)
Нето книговодствена вредност	82.385	53.680	305.473	862	442.400

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***Движење на исправката на вредност на компании за 2007
Кредити**

	Големи компани	Средни и мали компани	Вкупно
Состојба на 1 јануари	1.192.209	1.456.093	2.648.302
Нето нова исправка на вредност Отпис	219.958 (309.211)	332.825 (4.676)	552.783 (313.887)
Нето книговодствена вредност	1.102.956	1.784.242	2.887.198

19. Долгорочни хартии од вредност

	2007	2006
Должнички инструменти со фиксна камата чувани-до-достасаност Обврзници издадени од Државата	228.544	276.673
Должнички инструменти со променлива камата чувани-до-достасаност Обврзници издадени од Државата	-	12.747
	228.544	289.420
Котирани	228.544	289.420
Акции расположливи за продажба Вложувања во акции Акции и други должнички инструменти расположливи-за-продажба	68.437	63.434
	68.437	63.434
Некотирани	68.437	63.434
	296.981	352.854
До една година	55.378	55.769
Над една година	241.603	297.085

Во вложувањата од хартии од вредност вклучен е износ од МКД 1.320.000 (2006: МКД 1.578.000) што претставуваат побарувања по основ на камата.

Обврзниците издадени од државата чувани до достасаност во износ од МКД 228.544.000 (2006: МКД 276.673.000) претставуваат обврзници номинирани во ЕУР кои книговодствено се евидентирани во МКД со каматна стапка од 2% на годишно ниво (2006: 2% на годишно ниво).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година

(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)

Во овој износ, вредноста на обврзниците за заробено девизно штедење (PM01) изнесува МКД 209.515.000, на обврзниците за денационализација V емисија (PMДЕН05) МКД 12.161.000, на обврзниците за денационализација IV емисија (PMДЕН04) МКД 1.220.000 и на обврзниците за денационализација VI емисија (PMДЕН06) МКД 4.329.000. Банката ги добила овие обврзници во замена за нефункционални кредити, освен од VI емисија. Овие обврзници се прикажани по номинална вредност. Со обврзниците се тргува на официјалниот пазар и на 28 декември 2007 година (последен датум на тргување на Македонска берза) цената на PM01 изнесува 85%, PMДЕН04 83,82%, на PMДЕН05 84,9% и на PM06 85,52% (29.12.2006 година цената на PM01 изнесува 85,87%, PMДЕН04- 79,52%, и на PMДЕН05-79,00%, на PMДЕН06- нема). Обврзниците за заробено штедење се исплатуваат во 20 еднакви полугодишни рати почнувајќи од април 2002 година до октомври 2011 година, обврзниците за денационализација IV емисија се исплатуваат во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од јуни 2006 година до јуни 2015 година, обврзниците за денационализација V емисија се исплатуваат во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од јуни 2007 година до јуни 2016 година, обврзниците од денационализација VI емисија се исплатуваат во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од јуни 2008 до јуни 2017.

Приходите од должничките инструменти чувани-до-достасаност се признаваат како приходи од камати.

Приходите од вложувањата во акции се признаваат како приходи од дивиденди.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***20. Вложувања во придружни претпријатија**

	2007	2006
КБ Прво пензиско друштво АД Скопје	45.138	45.138
Учество во резултатот	(9.618)	(13.239)
	35.520	31.899

Сумарните финансиски информации на придружното претпријатие се прикажани подолу:

2007

	Средства	Обврски	Капитал	Приходи	Добивка	Учество
КБ Прво Пензиско Друштво АД Скопје	102.775	30.297	72.478	90.403	7.388	49%
	102.775	30.297	72.478	90.403	7.388	

2006

	Средства	Обврски	Капитал	Приходи	Загуба	Учество
КБ Прво Пензиско Друштво АД Скопје	103.239	38.148	65.091	63.481	(2.773)	49%
	103.239	38.148	65.091	63.481	(2.773)	

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***21. Материјални вложувања**

Набавната вредност на материјални вложувања и соодветната амортизација на 31 декември 2007 година е прикажана подолу:

	Градежни објекти	Опрема	Инвестиции во тек	Влог во туѓи основни средства	Вкупно
На 1 Јануари 2006					
Набавна вредност	1.411.135	733.753	32.097	20.905	2.197.891
Акумулирана амортизација	(285.899)	(472.453)	-	(7.853)	(766.205)
Нето книговодствена вредност	1.125.236	261.301	32.097	13.051	1.431.685
Година завршена на 31 Декември 2006					
Почетна нето книговодствена вредност	1.125.236	261.301	32.097	13.051	1.431.685
Зголемувања	-	149	213.082	-	213.231
Пренос	61.444	127.238	(192.532)	3.850	-
Пренос во нематеријални средства	-	-	(2.895)	-	(2.895)
Пренос во материјални вложувања дадени под закуп	(10.574)	-	-	-	(10.574)
Расходувања и отуѓувања	(8.661)	(856)	(7.223)	(1.351)	(18.091)
Амортизација	(36.472)	(115.495)	-	(3.295)	(155.262)
Крајна нето книговодствена вредност	1.130.973	272.337	42.529	12.255	1.458.094
На 31 Декември 2006					
Набавна вредност	1.461.478	832.295	42.529	21.319	2.357.621
Акумулирана амортизација	(330.505)	(559.958)	-	(9.064)	(899.527)
Нето книговодствена вредност	1.130.973	272.337	42.529	12.255	1.458.094
Година завршена на 31 Декември 2007					
Почетна нето книговодствена вредност	1.130.973	272.337	42.529	12.255	1.458.094
Зголемувања	-	-	193.098	-	193.098
Пренос	9.619	170.605	(188.271)	8.047	-
Пренос во нематеријални средства	-	-	(25.055)	-	(25.055)
Пренос од влог во туѓо основно средство	1.487	-	-	(1.487)	-
Пренос во материјални вложувања дадени под закуп	(749)	-	-	-	(749)
Расходувања и отуѓувања	(6.773)	(2.022)	-	(363)	(9.158)
Амортизација – пренос од влог во туѓо основно средство	(1.487)	-	-	1.487	-
Амортизација	(37.688)	(121.515)	-	(3.250)	(162.453)
Крајна нето книговодствена вредност	1.095.382	319.405	22.301	16.689	1.453.777
На 31 Декември 2007					
Набавна вредност	1.451.905	936.258	22.301	27.515	2.437.979
Акумулирана амортизација	(356.523)	(616.853)	-	(10.826)	(984.202)
Нето книговодствена вредност	1.095.382	319.405	22.301	16.689	1.453.777

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***22. Материјални вложувања дадени под закуп**

Вредноста на материјални вложувања дадени под закуп и соодветната амортизација на 31 декември 2007 година е прикажана подолу:

	2007	2006
Состојба на 1 јануари	58.950	55.307
Пренос од материјални вложувања	749	10.575
Намалување	-	(5.104)
Амортизација	(1.844)	(1.828)
	<hr/>	<hr/>
Состојба на 31 декември	57.855	58.950

23. Нематеријални вложувања

	2007	2006
Набавна вредност		
Состојба на 1 јануари	94.567	91.672
Пренос од материјални вложувања	25.056	2.895
	<hr/>	<hr/>
Состојба на 31 декември	119.623	94.567
Исправка на вредноста		
Состојба на 1 јануари	63.626	47.431
Амортизација	14.764	16.195
	<hr/>	<hr/>
Состојба на 31 декември	78.390	63.626
Нето книговодствена вредност 31 декември	41.233	30.941
Нето книговодствена вредност 1 јануари	30.941	44.241

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***24. АВР и останата актива**

	2007	2006
Наплатени побарувања по превземени материјални вредности	798.489	854.625
Аванси за материјални вложувања	59.334	16.302
Побарувања за продадено средство добиено во замена за сомнителни и спорни побарувања	39.831	7.190
Побарување од КБ Прво Пензиско Друштво	24.038	25.548
Залиха на канцелариски материјали	18.208	17.963
Залиха на нумезматичка колекција	16.559	17.184
Останата актива	46.102	80.141
	1.002.561	1.018.953
До една година	339.998	296.015
Над една година	662.563	722.938

Наплатените побарувања по превземени материјални вредности МКД 798.489.000 (2006: МКД 854.625.000) претставуваат наплатени деловни простории.

Пазарот во Македонија за извесни типови на колатерал е недоволно развиен. Раководството на Банката прави проценка на износот што може да го добие земајќи ја во обзир и проценката направена од страна на независни проценители. Земајќи ги во предвид горенаведените факти, реализираната вредност на овие колатерали може да биде различна од воспоставената вредност.

Останатите средства ги вклучуваат побарувањата по основ на оперативен лизинг кои се прикажани подолу:

	2007	2006
До една година	12.566	12.566
Од една до пет години	4.372	4.372
Над пет години	6.485	7.359
	23.423	24.297

Банката има дадено средства под оперативен наем на неопределен период. Минималните наплати по основ на наемот до една година изнесуваат МКД 1.121.000 (2006: МКД 1.121.000).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***25. Депозити на банки**

	2007	2006
Депозити по видување:		
Банки и други финансиски организации	132.238	190.650
Осигурителни компании	125.362	68.171
Орочени депозити:		
Банки и други финансиски организации	535.283	244.181
Осигурителни компании	-	143.398
Ограничени депозити		
Банки и други финансиски организации	35	-
	792.918	646.400
До една година	748.918	646.400
Над една година	44.000	-

Во депозитите на банки вклучени се обврските по основ на пресметана камата во износ од МКД 3.319.000 (2006: МКД 3.348.000).

26. Депозити на комитенти

	2007	2006
Јавни институции		
- депозити по видување	53.685	-
- орочени депозити	113.572	248.547
Претпријатија		
- депозити по видување	9.022.515	7.178.602
- орочени депозити	5.654.619	3.694.633
Население		
- депозити по видување	12.348.481	11.321.062
- орочени депозити	16.938.478	13.399.096
Ограничени депозити		
- население	660.116	588.827
- претпријатија	481.090	345.006
	45.272.556	36.775.773
До една година	44.799.302	36.528.011
Над една година	473.254	247.762

Во депозитите на комитентите е вклучен износ од МКД 160.199.000 (2006:МКД 116.651.000) што претставуваат обврски по основ на камати.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)*

Ограничените депозити претставуваат депозити од кои Банката во име на депонентите врши плаќања во странство, отвора акредитиви, набавува странски средства за плаќање, а дел од нив служат како обезбедување по кредити и издадени гаранции кои Банката ги одобрила на одредени претпријатија, депозити како обезбедување по одобрени потрошувачки кредити и кредити на население и предвремено примени уплати по потрошувачки и станбени кредити.

27. Обврски по кредити	2007		2006	
	Краткорочни	Долгорочни	Краткорочни	Долгорочни
Домашни извори				
Македонска банка за подршка на развојот	-	395.393	124.592	399.463
Агенција за управување со средства	-	115.970	11.070	115.970
Народна Банка на Република Македонија	-	8.809	4.578	9.987
Министерство за финансии	-	53.412	11.198	37.827
Странски извори				
Македонска банка за подршка на развојот	59.979	168.325	108.963	280.667
Меѓународна Банка за Обнова и Развој	-	-	1	109
ICDF Тајван	218	1.036	309	1.522
Фонд за социјален развој при Советот на Европа	15.754	122.568	7.801	137.782
Европска Инвестициона Банка	31.950	92.178	56.733	122.282
	107.901	957.691	325.245	1.105.609
До една година		222.897		319.187
Над една година		842.695		1.111.667

Во обврските по кредити е вклучен износ од МКД 8.056.000 (2006:МКД 6.058.000) што претставуваат обврски по основ на камати. Како инструмент за осигурување на овие обврски Банката има дадено меници.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***28. ПВР и останата пасива**

	2007	2006
Обврски за дивиденди	23.853	19.233
Обврски кон добавувачи	18.876	28.340
Провизии и надоместоци	5.154	3.558
Обврски за пресметани бонуси на членови на Управен Одбор, менаџментот и работниците	100.000	50.000
Обврски кон Министерство за финансии за продадени државни станови	31.868	-
Обврски по основ на аванси за сопствени акции	-	23.568
Останата пасива	-	124.628
	108.106	42.646
	287.857	291.973
До една година	287.857	289.655
Над една година	-	2.318

29. Потенцијални и преземени обврски

	2007	2006
Гаранции:		
- во МКД	5.025.311	3.070.587
- во странска валута	3.409.281	1.840.976
Акредитиви		
- во странска валута	921.026	1.055.328
Лимити на правни лица за исплата на плати	557.616	40.332
Неискористени дозволени пречекорувања по тековни сметки	1.504.068	946.446
Неискористени лимити по кредитни картички	740.460	564.785
	12.157.762	7.518.454
Посебна резерва	(255.788)	(205.073)
	11.901.974	7.313.381

**Движење на исправката на вредност:
Потенцијални и преземени обврски**

	2007	2006
Состојба на 1 јануари	205.073	206.727
Нето нова исправка на вредност (забелешка 11)	50.715	(1.654)
Состојба на 31 декември	255.788	205.073

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***30. Трансакции со поврзани субјекти**

Одредени трансакции се прикажани како трансакции со поврзани субјекти. Тука се вклучени кредитите, депозитите и обврските по кредити. Овие трансакции се извршуваат според условите на пазарот и по пазарни каматни стапки. Износите на трансакциите со поврзани субјекти, на крајот на годината се прикажани во табелата подолу:

	Претпријатија кои имаат членови во Управниот Одбор		Поврзани претпријатија	
	2007	2006	2007	2006
Биланс на успех				
Приходи од камати	26.048	7.886	1.887	3.765
Расходи од камати	2.292	265	1.056	1.518
Биланс на состојба				
Кредити				
Состојба на кредитите на почетокот на годината	135.006	33.623	20	-
Кредити одобрени во текот на годината	404.725	173.262	150	-
Вратени кредити во текот на годината	193.643	71.892	148	-
Состојба на 31 декември	346.088	134.993	22	-
Останати средства				
Побарувања	-	-	24.038	25.548
Депозити				
Состојба на почетокот на годината	48.627	82.864	123.059	45.256
Примени депозити во текот на годината	4.163.010	3.647.273	3.827.433	237.072
Вратени депозити во текот на годината	4.148.323	3.674.313	3.711.719	273.480
Состојба на 31 декември	63.314	55.824	238.773	8.848

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)***31. Средства и извори на средства по работи во име и за сметка на правни лица и граѓани**

	2007	2006
Банки	247.621	117.974
Правни лица	64.442	174.085
Физички лица	54.489	18.596
	366.552	310.655

Банката управува со средства во име и за сметка на правни лица и граѓани кои се пласираат во главно во вид на кредити на претпријатија без одредена намена. Овие средства се водат одвоено од средствата на Банката.

Активната и пасивната камата по основ на овие средства се книжи во корист или на товар на соодветните извори, а Банката не поднесува ризик во врска со тоа работење.

За своите услуги Банката наплатува надомест кој ги товари овие средства.

Привремените депозити кај Банката настануваат како резултат на разликата помеѓу моментот на примање на средствата од трети лица и нивното пласирање по пат на кредити.

32. Акционерски капитал

	Обични акции		Приоритетни акции	
	2007	2006	2007	2006
<i>Во број на акции</i>				
На 1 јануари-целосно платени	1.985.041	1.882.372	29.026	131.695
Конверзија на приоритетни акции	7.549	102.669	(7.549)	(102.669)
На 31 декември - целосно платени	1.992.590	1.985.041	21.477	29.026

Обичните акции се со номинална вредност од МКД 1.000 (2006: МКД 1.000), а приоритетните акции се со номинална вредност од МКД 1.000 (2006: МКД 1.000). Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на еден глас на Собранието на Банката за еквивалент од 1 обична акција. Приоритетните акции даваат право на првенство во исплата на дивидендата и немаат право на глас. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Забелешки кон финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2007 година***(сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено)*

Подолу се прикажани акционерите кои имаат сопственост која надминува 5% од издадените акции со право на глас:

	% акции со право на глас	
	2007	2006
Акционери		
ЕБОР	5,99	6,02
33. Ревалоризациони резерви	2007	2006
Ревалоризациони резерви	109.675	122.285
	109.675	122.285

Ревалоризационите резерви претставуваат недистрибутивни резерви.

34. Парични еквиваленти

За потребите на паричниот тек паричните средства и депозитите кај НБРМ како и паричните еквиваленти ги сочинуваат следниве позиции со доспеаност помала од 90 дена:

	2007	2006
Парични средства и депозити кај НБРМ (забелешка 14)	1.826.408	1.519.653
Благajнички записи (забелешка15)	3.191.943	797.962
	5.018.351	2.317.615

35. Настани по денот на составување на билансот

Со одлука на Управниот одбор на Банката од 27 февруари 2008 година, дел од добивката за 2007 година во износ од МКД 766.470.000 ќе биде распределена во резервите на Банката, со што истите ќе се зголемат за 41%.